

Den tætte forbindelse mellem uddannelse og arbejdsmarked på lærerområdet rummer en særlig mulighed for at forbedre sammenhængen mellem udbydere og aftagere – denne mulighed skal udnyttes. Det gælder blandt andet i forhold til valget af liniefag, hvor folkeskolens behov og det vejledende timetal i folkeskolen skal stå centralt i forhold til bindinger af liniefagene. Regeringen lægger af hensyn til styrkelsen af fagligheden i folkeskolen vægt på, at undervisningen i de enkelte fag i folkeskolen varetages af lærere, der underviser i deres liniefag.

Eksempelvis udgør dansk og matematik i dag knap 45 pct. af det vejledende timetal for de samlede læste timer i folkeskolen, hvorfor disse to fag skal stå centralt i læreruddannelsen. For at styrke fagligheden er det samtidig vigtigt, at der sikres mulighed for, at liniefagene kan understøtte hinanden og, at de sikrer synergi for den studerende.

En god skolegang for børn og unge påvirkes ud over af veluddannede lærere også af en række andre afgørende forhold, herunder eksempelvis gode fysiske rammer og god skoleledelse.

Folkeskolen skal samtidig være en velfungerende arbejdsplads, hvor veluddannede og velkvalificerede lærere skal trives, udvikles og sikre opfyldelsen af folkeskolens formål. Den bedste undervisning gives af engagerede, motiverede og velkvalificerede lærere.

Af bemærkningerne til lovforslaget fra 1997 fremgår, at overgangen fra uddannelsen til lærerarbejdet skal lettes, herunder, at skolelederne skal medvirke til bedre indslusning af de nye lærere blandt andet ved, at de skal undervise i deres liniefag.

Som led i opfølgningen på kommuneaftalen fra juni 2001 præsenterede Kommunernes Landsforening samme år sammen med Børne- og Kulturchefforeningen et oplæg, der indeholder en række initiativer til at fastholde (både yngre og ældre) lærere. Det drejer sig om at sikre folkeskolen som en attraktiv arbejdsplads under overskrifter som blandt andet »ledelse«, »kompetenceudvikling«, »arbejdstilrettelæggelse« og »arbejds miljø« m.m.

Sådanne initiativer medvirker samtidig til at fastholde de nyuddannede lærere i lærerjobbet.

At de virker, viser sig ved, at langt de fleste nyuddannede lærere, ca. 80 pct., får ansættelse i grundskolen og bliver der til pensionsalderen⁷⁾.

For børnene som for skolen og lærerne er det en gevinst, når der etableres ordninger, som sikrer nye lærere gode indslusningsvilkår – fx et lidt lavere timetal, en ældre lærer som fast coach/mentor, at der sørges for, at de kommer til at undervise i deres liniefag og at de får mulighed for at opretholde en forbindelse tilbage til seminarier, enten deres eget uddannelsessted eller det nærmeste lokale seminarium – en slags livline. Kort sagt initiativer til at sikre de nyuddannede lærere den bedste begyndelse på hvervet som lærer.

Regeringen vil i forlængelse af den foreliggende redegørelse over for kommunerne fastholde intentionerne i kommuneaftalen med henblik på at sikre folkeskolen som en attraktiv arbejdsplads.

Det fremgår endvidere af en undersøgelse udarbejdet i 2003 af en arbejdsgruppe bestående af Kommunernes Landsforening, Finansministeriet og Undervisningsministeriet, at der fra skoleåret 1990/1991 til skoleåret 2001/2002 er sket en markant forøgelse af andelen af lærere, der underviser i deres liniefag. Undersøgelsen omfatter fagene dansk, matematik, engelsk, historie og biologi.

Eksempelvis havde ca. 16 pct. af lærerne, der i 1990/1991 underviste i 1. klasse i dansk liniefagskompetence, mens tallet for skoleåret 2001/2002 er steget til knap 60 pct.

Arbejdsgruppen vurderer endvidere, at en eventuel manglende liniefagsdækning primært skyldes, at andre hensyn end hensyn til liniefagsfagligheden (f.eks. lærernes andre kompetencer og personlig kemi m.m.) vægtes højt på mange skoler.

Arbejdsgruppen finder, at skolelederne må tage ansvar for at sikre, at udviklingen i liniefagsdækningen af undervisningen styrkes yderligere de kommende år⁸⁾.

⁷⁾ Undervisningsministeriet, Ugens Trend nr. 1, 15.03.02, ajourført februar 2003.

⁸⁾ Rapport fra arbejdsgruppe for læreres, pædagogers og lederes efteruddannelse 2003.